

પ્રતિ,

Trust Regn. No. 6872/Amalpat

પ્રકાશન દિવસ:

વસુંધરા દૂર

૧૨૨, વલ્લભભાઈ સર્કલ, સુભાષ મેન સેડ, સમીપી સેડ, રાજકોટ-૩૬૦ ૦૦૧ (ગુજરાત) ફોન: ૨૨૨૧૭૨૮ (સા. ૦૫૮૧-૨૨૨૫૨૧૧)

વસુંધરા જ્યોત

R.N.I. Reg. No. GUJ.GUJ/2001/6714

વર્ષ : ૧૧ * અંક : ૦૪ * તા. ૧/૦૪/૨૦૧૨ કિંમત રૂ. ૪.૦૦

દૂરદેશો: પ્રમુખ: ડૉ. વલ્લભભાઈ કથીરિયા * ઉપ પ્રમુખ: રમેશભાઈ વેદિયા * મંત્રી: સ્વજીભાઈ લાલિયા * જનજનકી: રમેશભાઈ વોરા

રાજકોટ જેલમાં ગૌશાળા: કેદીઓ દ્વારા ગૌ સેવાનું પ્રેરણાદાયી કાર્ય

પંચગવ્યમાંથી નિર્મિત વસ્તુનું વેચાણ : નડિયાદ, વડોદરા, જૂનાગઢ જેલમાં પણ ગૌશાળા શરૂ થશે: શેક્ષણિક સંકુલોમાં ગૌ સેવા શરૂ કરવાનું આયોજન : ડૉ. વલ્લભભાઈ કથીરિયા

આ અંગે વધુ માહિતી આપતા ડૉ. કથીરિયાએ જણાવ્યું કે રાજકોટ જેલની ગૌશાળા ખરા અર્થમાં કેદીઓના જીવનમાં માનસિક પરિવર્તન લાવવામાં સફળ રહેશે. જેલની ગૌશાળામાં કામ કરતા કેદીઓમાં કડગ્લા, પ્રેમ, સેવાભાવનાના ગુણો વિકસશે અને ગૌસંવેદના જાગૃત ધર્માર્થી એક નવા જીવનની શરૂઆત

ગૌસેવા આયોગ, ગુજરાતના અધ્યક્ષ ડૉ. વલ્લભભાઈ કથીરિયાએ એક પત્રકાર પરિષદ સંબોધતા જણાવ્યું હતું કે ગૌસેવા આયોગની વિવિધ પ્રવૃત્તિના ભાગરૂપે ગુજરાતમાં વધુમાં વધુ ગૌપાલન અને ગૌસંવર્ધન થાય એ હેતુથી સમાજના વિવિધ અંગો ગાયો સમૂહમાં પાળતા થાય તેવા ઉદ્દેશથી ગુજરાતની જેલોમાં તથા શેક્ષણિક સંકુલોમાં ગૌશાળા નિર્માણનું અભિયાન હાથ ધરાયું છે. રાજકોટમાં ગૌઉપાસના મહોત્સવ દરમિયાન રાજકોટ જેલના સુપ્રી.શ્રી વ્યાસ સાથે આ અંગે પ્રાથમિક ચર્ચા કરી હતી. રાજકોટ જેલમાં પુરતી જગ્યા હોય ગૌશાળા શરૂ કરવાની શ્રી વ્યાસે તેવારી દર્શાવતા તુરંત જ ડૉ. વલ્લભભાઈ કથીરિયાએ રાજકોટના જ વતની અને ગૌપ્રેમી ધીરુભાઈ રામાણીનો સંપર્ક કરાવી રાજકોટ જેલમાં તાત્કાલિક ગૌશાળા શેડ બનાવી પાંચથી આઠ જેટલી ગાયોની વ્યવસ્થા કરી આપી હતી. ગૌ ઉપાસના મહોત્સવની ફળશ્રુતિરૂપે રાજકોટ જેલમાં ગૌશાળાની શરૂઆત થઈ હતી.

થશે. માત્ર સુવિધાઓનો વધારો જ નહીં પરંતુ જેલમાં રહેલ કેદીઓના માનસ પરિવર્તન થઈ આધ્યાત્મિક જીવન જીવતા એક સારા નાગરિક તરીકે બહાર આવે અને ગૌશાળાના વ્યવસાય દ્વારા પંચગવ્ય ઉત્પાદનો દ્વારા સ્વાવલંબી જીવન જીવી શકે તેવી ઉત્તમ સંભાવના આ અભિનવ પ્રયોગથી ઉભી થઈ છે. રાજકોટ કિલ્લા જેલની ગૌશાળા શ્રેષ્ઠ ગૌશાળા અને તે માટે શ્રી વ્યાસ અને તેમનો સ્ટાફ કટિબદ્ધ છે. સેવાના ઉદ્દેશથી તેઓ ફક્ત સરકારી કર્મચારીઓના રૂપમાં જ નહીં, પાગ સમાજ સુધારકની ભૂમિકા ભજવી રહ્યા છે. આ માટે ડૉ. કથીરિયાએ તેમને હૃદય પૂર્વકના અભિનંદન પાઠવ્યા હતા.

સમાજના દાનવીરો અને ગૌ પ્રેમીઓને અપીલ કરતા ડૉ. કથીરિયાએ અને શ્રી વ્યાસે જેલની ગૌશાળા માટે સારી ગાયો, વાહરડાઓ દાનમાં આપવા ગૌશાળામાટે શેડ અને ઘાસની સુવિધાઓ ઉભી કરવા તેમજ ગૌમૂત અર્ક માટે

વધુ... પાના ૨ ઉપર

તમી સ્થાનેથી...

‘વિશ્વ આરોગ્ય દિન ...

પૃથ્વી ઉપર પ્રતિદિન હવા, જમીન, પાણીનું પ્રદૂષણ વધી રહ્યું છે. જન માનસ અને પશુપક્ષીઓ ઉપર પણ આની વિપરિત અસરો થઈ રહી છે. ખોરાક અને પ્રદૂષણયુક્ત પાણી સાથે જીવન શૈલી બદલાવાથી શારીરિક રોગો સાથે માનસિક રોગો પણ વધ્યા છે. અપુરતા પોષણથી માણસો બીમાર પડે છે, તો વધુ પડતા ખોરાક કે વ્યસનોને કારણે આરોગ્ય ઉપર ખતરો વધ્યો છે. કામના બોજ કે ઉજાગરાથી કેટલાયે પ્રકારના રોગો ઉદ્ભવ્યા છે, બાળકો પણ આમા બાકાત નથી, નાનપણથી જ ટીવી સીરીયલોની આડઅસરોથી વિકૃત મનોદશા સાથે બાળકો અને યુવાઓનું આરોગ્ય કથળવા પામ્યું છે. બાળકોને નાનપણથી જ જંકફુડની ટેવો પાડીને તેનું આરોગ્ય પણ આપણે બગાડી રહ્યા છીએ. વિશ્વમાં આજે અનાજનો કેટલો દુર્વ્યય થાય છે? કચરાથી અનાજ વાપરીએ અને જો બગાડ ન કરવામાં આવે તો ભૂખમરા પિડીત કેટલાયે દેશના લોકોનું આરોગ્ય સુધરી શકે, સાથોસાથ કેટલુંયે અનાજ

મોડાઉલોમાં પણ સડી રહ્યું છે જે વિચારવું રહ્યું. આપણે સૌ જાણીએ છીએ કે આરોગ્ય જળવાઈ રહેવું અગત્યનું છે. આજના તણાવયુક્ત સમયમાં આરોગ્ય અંગે જરૂર વિચારીએ. પોષણની સાથોસાથ જીવનરક્ષક દવાઓ વિશ્વના જરૂરિયાતમંદોને મળી રહે તે માટે બુદ્ધિજીવી ધનવાલો અને જે તે દેશની સરકારો પણ વિચારે! જીવન રક્ષક દવાઓ ખૂબ મોંઘી થવા સાથે તબિબી સારવાર પણ મોંઘી થયેલ છે. પ્રતિદિન મોંઘવારી વધવા સાથે આવકમાં નજીવો વધારો થવાથી ગરીબ અને મધ્યમ વર્ગ આજે પોષણ યુક્ત આહાર અને પારિવારિક અભ્ય પ્રશ્નોથી ઘેરાઈ જતા જરૂરી પોષણને અભાવે તેમના આરોગ્ય અંગે વિચારવાનો સમય આવી ગયો છે. ‘પહેલું સુખ તે જાતે જર્ણા’ ઉકિતને અનુસરી જાતે જરૂર રહેલા પ્રયત્નશીલ બનીએ... પરિવાર, સમાજ અને રાષ્ટ્ર ના સહિયારા પુરુષાર્થથી ‘વિશ્વ આરોગ્ય દિન’ ઉ નવેમ્બરને સાચા અર્થમાં સાર્થક કરીએ....

- સ્વજીભાઈ એન. લાલિયા

એકેય માનવીય પરિસ્થિતી એવી નથી કે જેને કાર્ય વડે અથવા તપ વડે ઉમદા ન બનાવી શકાય

અનુ. પાના ૧થી.....

મશીન વસાવવા અને ચાક કટર માટે દાન આપવા હાર્દિક અપીલ કરી હતી. પરકારને વિગતો આપતા આગામી દિવસોમાં નડિયાદ, વડોદરા, લિમ્તનગર અને જૂનાગઢ બિસ્તાબંધોમાં પાગ જ્યાં જમીન છે, ત્યાં ગોશાળા શરૂ કરવા ડો. કશીરિયાએ જાગૃત્યું હતું.

આવા મહાન ઉદ્દેશથી હાલ સિદસર ઉમિયા સંકુલ, અમરેલી જલ્દેરા સંકુલ ખડસલી તેમજ લોકભારતી સાગોસરા, કુવાડવા સ્થિત સ્વામી વિવેકાનંદ ઈન્સ્ટીટ્યુટ તેમજ અન્ય સંકુલોમાં ગોશાળાઓ હાલ અસ્તિત્વ ધરાવે છે. આ ગોશાળાઓ દુધ, ઘી સાથે ગેસ વિભાગી ઉત્પન્ન કરી સ્વનિર્ભર બનવાની દિશામાં ઉપયોગી પુરવાર થઈ છે. સાથોસાથ વિદ્યાર્થીઓ પાગ ગોપાલન, ગૌસર્વર્ણન અને પંચગવ્ય ઉત્પાદનની સાથે ગૌશિક્ષણ મેળવી રહ્યા છે. આ પરકાર પરિષદમાં રાજકોટ જેલના સુપ્રી. શ્રીવ્યાસ તેમજ ગાયની સેવા કરતા કેદીઓ તેમજ ગાર્ડ વિદ્યાર્થીના ડો. ડી.વી.મહેતા, ગીતાંજલી સ્કૂલના શ્રેણેશભાઈ જાની, પ્રખર સમાજસેવી દાનવીર પી.ડી. પટેલ, વિવેકાનંદ ઈન્સ્ટીટ્યુટ એન્ડ હોટેલ મેનેજમેન્ટના ડો. કવિતા સુદ તેમજ અંજાલભાઈ નિર્મળ, મિનુલભાઈ ખેતાગી, દાસભાઈ, રમેશભાઈ ઠક્કર, શશીભાઈ જોષી, રાઘુભાઈ રેયાગી, ડોલરભાઈ કોઠારી, ડો. એમ.જી. મારડિયા તથા પીડુભાઈ કાનાબાર તથા વસુંધરા ટ્રસ્ટના વિભાગભાઈ વ્યાસ, નારાગભાઈ પાંભર, રમેશભાઈ ગોંડલિયા, કેશરિયાભાઈ તથા અન્ય મહાનુભાવો ઉપસ્થિત રહ્યા હતા.

સ્વામી વિવેકાનંદની ૧૫૦મી જન્મ જયંતિ નિમિતે...

તેમના પ્રેરણાદાયી વિચારો અપનાવીએ....

- માનવીનું ચરિત્ર એ કાંટાળી વાડ છે, રંગરોગાનથી તે મજબૂત ન બને
- દુ:ખીને મદદ કરવા લંબાયેલો એક હાથ પ્રાર્થના કરવા જોડાયેલા બે હાથ કરતા પાગ વધુ સાર્યક છે.
- ધ્યેય માટે જીવવું એ ધ્યેયને માટે મરવા કરતા યે વધુ મુશ્કેલ છે.
- કર્મ શક્તિ અને ઈચ્છા શક્તિ પ્રાપ્ત કરો. કટીન પરિશ્રમ કરો તો તમે નિચિત્ત રૂપે લક્ષ્ય ઉપર પહોંચી જશો.
- લક્ષ્યને જ પોતાનું જીવન કાર્પ સમજો, દરેક ક્ષણે તેનું ચિંતન કરો, તેના જ સ્વપ્ના જુઓ અને તેના સહારે જીવો.
- આપણું મન લાડકા બાળકો જેવું છે. લાડકા બાળકો જે રીતે હંમેશા અનુમ્ત રહે છે. તેથી મનના લાડ ઓછા કરીને તેને વશમાં રાખવું.
- વિશ્વાસમાં વિશ્વાસ, પોતાનામાં વિશ્વાસ, ઈશ્વરમાં વિશ્વાસ... આજ મહાનતાનું રહસ્ય છે.
- સત્ય માટે બધું જ છોડી શકાય છે, પાગ સત્યને કોઈપણ ચીજ માટે છોડી શકાય નહીં. તેનું બલિદાન આપી શકાય નહીં.
- દયાશીલ અંતઃ કરાગ પ્રત્યક્ષ સ્વર્ગ છે. સૌથી ઊંચુદાન આધ્યાત્મિક જ્ઞાનનું દાન છે. ભય જ વિનાશ અને પાપનું નિશ્ચિત કારણ છે.

ઉમદા ધ્યેય એ પહેલી સિદ્ધિ
ભારતના સ્વર્ગસ્થ રાષ્ટ્રપતિ અને વિશ્વભરમાં પંકાયેલા તત્ત્વચિંતક ડો. સર્વપલ્લી રાધાકૃષ્ણનું કહેતા: ઉમદા ધ્યેય એ પહેલી સિદ્ધિ. એ ધ્યેય સુધી પહોંચવાની શ્રદ્ધા, ઝંખના એ બીજી સિદ્ધિ. પાછળથી પ્રાપ્ત થયેલી સિદ્ધિ દ્વારા મેળવેલી શક્તિનો ઉમદા દિશામાં ઉપયોગ કરવો એ સર્વોત્તમ સિદ્ધિ...

પાણી ઉનાળાનું અમૃત

ઉનાળાની શરૂઆત થઈ રહી છે. ઠંડી ઘટીને ગરમીનો પ્રકોપ વરસી રહ્યો છે. શરીરનું તાપમાન ગરમ થવાની સાથે ભરપુર પરસેવો છોડે છે. આવામાં શરીરને પાણીની જરૂર પડે છે, તેથી શક્ય હોય તેટલું વધારેમાં વધારે પાણી પીવું જોઈએ, તેનાથી તમારા શરીરમાંથી ટોક્સિન બહાર આવશે તથા બીમારીઓથી પાગ તમે દૂર રહી શકશો. દરરોજ પૂરતા પ્રમાણમાં પાણી પીવાથી તમારી પાચનશક્તિ પાગ સારી રહેશે. કબજિયાત, ગેસની સમસ્યા, અસ્થર જેવી પેટની બીમારીઓનો ઈલાજ પાગ પાણી છે. મોટા ભાગના લોકો શરીરને જરૂર હોય તેના કરતાં ઓછું પાણી પીએ છે. જેને કારણે વિવર તથા સ્પીલન પર વધારે અસર પડે છે.

યોગ્ય સમયાંતરે પાણી પીવામાં આવે ત્યારે શરીરનું તાપમાન યોગ્ય રહે છે. હંમેશા લોકો આખો દિવસ કામોમાં જ્યસ્ત રહે છે. જેને કારણે પુરતું પાણી પી શકતા નથી. તેના ફળ સ્વરૂપ થાક, પેટની સમસ્યાઓ તથા ઓંખોની નબળાઈ વગેરે જોવા મળે છે. પાણી પીવાથી તમારી ત્વચા તાજી રહે છે તથા ત્વચા સાથે સંબંધિત રોગોથી દૂર રહેવાશે. ખીલ કે જે આજની યુવા પેઢીની મુખ્ય સમસ્યા બની છે. ખીલને કારણે ચહેરા પર ડાઘ પડીને દેખાવ ખરાબ થાય છે. પરિણામે તેમને ચિંતા કરાવે છે. પાણી ઓછી માત્રામાં પીવાથી ચહેરા પર કરચલીઓ પડી જાય છે તથા ત્વચા પાગ સૂકી બની જાય છે. તેને કારણે તમારી ઉંમર જેટલી હોય તેનાથી પાગ વધારે લાગવા લાગે છે. તેથી પાણી જ મનુષ્ય માટે ધન સમાન છે. આખા દિવસ દરમ્યાન આઠથી દસ ગલાસ પાણી પીવું જોઈએ. કુટ જ્યુસ (ફળોનો રસ) નું સેવન કરવું પાગ સ્વાસ્થ્ય માટે લાભ કારક હોય છે. તેનું સેવન એક પ્રકારે પાણીના સેવન કરવા બરાબર જ છે. કારણ કે ફળોના રસમાં પાગ પાણીની હાજરી હોય છે. જે તમારા શરીરમાં પાણીની જરૂરિયાતને પુરી કરે છે. - સંકલન

મધુર પૌષ્ટિક અને રોગનાશક 'મધ'

મધમાખીઓ કુદરતી 'કેંદોઈ' છે. તેના દ્વારા બનાવાતી મીઠાઈ છે 'મધ'! જે બજારમાં મળતી મીઠાઈઓની જેમ ન તો વાસી થાય છે કે ન પેટ ખરાબ કરી રોગોને આમંત્રણ આપે છે. આથી વિપરીત મધ જેમ જેમ જૂનું થાય તેમ તેમની ગુણવત્તા વધતી જાય છે. સાખત પરિશ્રમથી એકત્રિત હજારો વનસ્પતિનો અર્ક અથવા સત્ત્વ એટલે મધ. આથી તે સ્વાભાવિક શક્તિવર્ધક અને રોગનિરોધક ટોનિક છે. રાસાયણિક વિશ્લેષણ કરીએ તો મધમાં પાણી, એલ્યુમિનિયમ, વસા, શર્કરા, કેસર, વિટામીન 'સી' અને પ્રચૂર માત્રામાં ખનીજ છે. આ તમામ ઘટકોનું મિશ્રણ ધરાવતું હોવાથી જ મધ અનેક પ્રકારનાં રોગોમાં ઔષધીનું કામ કરે છે. બીમાર અને અશક્ત લોકોને આ મધ જીવન પ્રદાન કરે છે. હકીકતમાં મધ તો સસ્તું અને પૌષ્ટિક ભોજન છે. જે રક્ત માં ભળી જઈ શક્તિ અને ઉષ્માને સંચાર કરવાની સાથોસાથ શરીરને બળ આપે છે. - સંકલન

રીતભાત એ કંઈ સંસ્કાર નથી, સંસ્કાર કદી શીખવી શકાતા નથી. માત્ર રીતભાત શીખવી શકાય છે. કોઈ માણસ શીખવા ધારે તો પછા સંસ્કાર શીખી શકાતા નથી. - દિનકર જોષી

કર્મશુદ્ધિ

આજે મને એમ લાગે છે કે રાષ્ટ્ર કદાચ કર્મશુદ્ધિ ચૂકી ગયું છે. કર્મશુદ્ધિ ભૂલી ગયું છે. હવે કર્મશુદ્ધિનો સરળ અર્થ એ થાય કે આપણે જે પાણી સેત્રમાં કર્મ કરતા હોઈએ, એ સેત્રમાં આપણા કર્મને બરાબર સમજીને નીતિથી, રીતિથી અને પ્રીતિથી કર્મ કરીએ એ આપણી કર્મશુદ્ધિ યર્થ ગણાય. આપણે વેપાર સેત્રમાં છીએ તો વેપાર કરતી વખતે વેપારમાં નીતિ-રીતિ અને પ્રીતી રાખીને વેપાર કરીએ તો આપણી કર્મશુદ્ધિ કહેવાય. કલાકાર, કથાકાર અને પત્રકાર પોતાના સેત્રમાં જો નીતિ, રીતિ અને પ્રીતિ રાખીને કર્મ કરે તો એ એમના કર્મની કર્મશુદ્ધિ કહેવાય.

આજે સમાજમાં કલાકાર, કથાકાર અને પત્રકાર પાસે લોકો ધારી મોટી આશા રાખે છે. માગસો કથાકાર, કલાકારને સાંભળે છે, જ્યારે પત્રકારને વાંચે છે. સવારમાં લોકો પોતાનો ધર્મગ્રંથ વાંચે એ પહેલાં અખબાર વાંચતા હોય છે, માટે લોકોએ મૂકેલી આશા કંઈક ખોટી ન પડે એટલા માટે કર્મશુદ્ધિ બહુ જ જરૂરી છે. તમે શિક્ષક કે અધ્યાપક છો, તમને નિયમ મુજબ જો પગાર મળે છે એ પ્રમાણે શિક્ષક પોતાના કર્મમાં નીતિ, રીતિ અને પ્રીતિ રાખીને વિદ્યાર્થીઓને શિક્ષણ આપવું જોઈએ અને જો શિક્ષક પોતાના વર્ગમાં નીતિ, રીતિ અને પ્રીતિ રાખીને શિક્ષણકાર્ય કરે તો એ શિક્ષકની કર્મશુદ્ધિ કહેવાય. આપણે જે સેત્રમાં હોઈએ તેમાં આપણી શક્તિ પ્રમાણે નિઃસ્વાર્થ બની કર્મ કરીએ એટલે આપણી કર્મશુદ્ધિ યર્થ મનાય.

રામચરિત માનસમાં પ્રસંગ છે કે હનુમાનજી સીતાજીના સમાચાર લઈ લંકાથી પાછા આવ્યા ત્યારે ભગવાન રામનાં ચરાગોમાં મસ્તક નમાવી કહેવા લાગ્યા કે પ્રભુ હવે મારી રક્ષા કરો. જ્યારે લંકા ગયા ત્યારે આ વાત નહોતી કરી, પાણી પાછા આવ્યા ત્યારે કહ્યું કે મારી રક્ષા કરો. આ વાત હનુમાનજીએ એટલા માટે કરી કે હવે કદાચ મારામાં અહમ્ આવે તો માત્ર કર્મ નિષ્ફળ પાણી ગણાય. આનો અર્થ એ થાય કે હનુમાનજીએ જે કર્મ કર્યું છે એ બિલકુલ નિઃસ્વાર્થ બનીને કર્યું છે. આપણે પાણી આપણાં કર્મ સેત્રમાં નિઃસ્વાર્થ કર્મ કરી આપણી કર્મશુદ્ધિ કરવી જોઈએ. -પ્રબર રામાયણીશ્રી પૂ. મોરારીબાપુ

દિવ્ય વિભૂતિની દિવ્ય અનુભૂતિ

આંતરિક નિર્બળતાઓ અને ખામીઓને કારણે જ મનુષ્યના સાંસારિક જીવન અભાવગ્રસ્ત, અવિકસિત તથા અશાંત રહે છે. અંદરની કમજોરી જ બહાર દીનતા અને હીનતાના રૂપમાં દૃષ્ટિગોચર થાય છે. આત્મધાતી લોકો જ આ સંસારમાં તિરસ્કૃત, કલંકિત, ધૂનિત, ઉપેક્ષિત અને નિષ્ફળ રહે છે. જેની અંદર આત્મબળ રહેલું હશે. જેના અંતરમાં પ્રકાશ ફેલાતો હશે, તેના બાહ્ય જીવનનાં પ્રત્યેક ક્ષેત્ર, આશા, ઉન્સાહ, સ્ફૂર્તિ તેજસ્વિતા અને પુરૂષાર્થથી પરિપૂર્ણ દેખાશે. આંતરિક બળની આભાને બહાર પ્રગટ થતા કોઈ આવરણ અટકાવી શકતું નથી. ગરીબી માંદગી તથા દુઃખી પરિસ્થિતિમાં હોવા છતાં પાણી મનસ્વી વ્યક્તિ પોતાની મહાનતાની પ્રભાને ફેલાવતી રહે છે. આવા લોકોની દુર્દશા ક્ષણિક જ હોય છે. કામમી નહીં.

વ્યક્તિનું વિકસિત વ્યક્તિત્વ જ વસ્તુતઃ તેની સાચી સંપત્તિ પુરવાર થાય છે. આ સંપત્તિ જેની પાસે મોજુદ છે તેને ન તો દરિદ્ર કહી શકાય અને ન અસક્ષ્મ. વાદળા ચંદ્રને લાંબા સમય સુધી ક્યાં છૂપાવી શકે છે! દુઃખ કોઈ મનસ્વી વ્યક્તિને દુર્દશાગ્રસ્ત સ્થિતિમાં લાંબા સમય સુધી રાખી શકતું નથી. જ્યાં આત્મબળ હશે ત્યાં કોઈપણ અભાવ, પછી તે વ્યક્તિગત હોય અથવા સાંસારિક પરંતુ વધારે સમય સુધી ટકી શકશે નહીં.

- 'આપંડ જ્યોતિ' માંથી સાખાર

પ્રતિભા અને બેવકૂફી વચ્ચે એટલો જ તફાવત છે કે, પ્રતિભાની મર્યાદા હોય છે

- અજ્ઞાત

હરિના લોચનિયાં...

એક દિન આંસુભીનાં રે, હરિના લોચનિયાં મેં દીઠા !
પંચરંગી ઓચ્છવ ઊછળ્યો' તો અત્રકૂટની વેળા,
ચાંદીની ચાખડિઓ ચડી ભકત થયાં 'તા ભેળા !
શંખ ઘોરતા, ઘંટ ગુંજતા, ઝાલરું ઝલાઝલાતી,
શતશાઘ કંચન આરતી હરિવર - સંમુખ નર્તવતી.
દરિદ્ર, દુર્બળ, દીન, અહૂતો અત્ર વિના અડવડતા,
દેવ ધ્રારની બહાર ભટકતા ટુકડા કાજ ટટળતા,

તે દિન આંસુભીનાં રે, હરિના લોચનિયાં મેં દીઠા ! (રેક)
લગવેદિયા પાવક પ્રજ્વળ્યો' તો વિપ્ર વેદ ઉચ્ચરતા,
સાજન મા'જન મૂછ મરડતા પોરસફૂલ્યા ફરતા,
જીર્ણ, અજીર્ણ, પામર, ફીક્કું, માનવપ્રેત સમાણું,
કૃપણ કલેવર કોડભર્યું જ્યાં માંડવડે ખડકાણું,
'બ્રાહ્મણ વચને સૂરજસાજે' કોમળ કળી ત્યાં આણી,
ભાવિની મનહર પ્રતિમાની જે દિન ઘોર ખોદાણી,

તે દિન આંસુભીનાં રે, હરિના લોચનિયાં મેં દીઠા !
ભય-થરથરતા ખેડૂત ફરતા શરીફ ડાકુ વીંટાલાં.
વરુનાં ઘાડાં મૃત ઘેટાની માંસ-લાલચે ઘાયાં !
થેલી, ખડિયા, ઝોળી, તિજોરી, સૌ ભરથક ભરાણાં,
કાળી મજૂરીના કરતલને બે ઠેક પૂજ્યા ન દાણા !
ઘીંગા ઢગલા ધાન્ય તણા સૌ સુસ્તોમાંથી તણાણા,
રંક ખેડૂના રુધિરે ખરડયાં જે દિન ખળા ખવાણાં,

તે દિન આંસુભીનાં રે, હરિના લોચનિયાં મેં દીઠા !
હૂંડાળાં રાજવી ભવનોથી મમત અધોર નશામાં,
ખુદમતલભિયા મુત્સદીઓએ દીઠા ખુદદ-દદામાં ,
જલ થલ નલ સૌ ઘોર અગનની ઝાળ મહીં ઝડપાયા,
માનવી માનવીનાં ખૂન પીવા ઘાવા થઈ હડકાયા,
નવસર્જનના સ્વપ્નસંગી ઉર ઉછરંગે ઊભરાણાં,
લખલખ નિર્મલ નવલકિશોરો ખાઈઓમાં ખોવાણા,

તે દિન આંસુભીનાં રે, હરિના લોચનિયાં મેં દીઠા !
ખીલું ખીલું કરતાં માસૂમ ગુલસૂમ શિક્ષકને સૌપાણાં,
કારાગાર સમી શાળાના કાઠ ઉપર ખડકાણાં !
વસંત, વર્ષા, ગ્રીષ્મ, શરદના ભેદ બધાય ભૂલાણા,
જીવનમોદ તણા લઘુમતમાં પ્રગતિપદ છંદાણા,
હર્ષઝરલા લાખો હૈયાના ઝબકયાં ત્યાં જ ઝલાણાં,
લાખ ગુલાબી રિમત ભાવિનાં વણ વિકરયા જ સુકાણા,
તે દિન આંસુ ભીનાં રે, હરિના લોચનિયાં મેં દીઠા !

- કરશનદાસ માણેક

ગાય વિરુદ્ધ ડેરીનું દુધ

સામાન્ય રીતે સમાજમાં એવી છાપ છે કે ગાયો બહુ દુધ આપતી નથી. પરંતુ આ માન્યતા ભ્રમ ભરેલી છે. સારા ગોપાલકો, સારી ગોશાળાઓ, સારા ખેડૂતો કે પાર્શ્વિક રચનાઓ, ગુરુકૃત્યો કે જ્યાં ગાયોનો ઉછેર થાય છે, પાળવા રખાય છે તથા માવજત થાય છે ત્યાં ગાયો સંતોષકારક દુધ આપે છે, તેમાં કોઈ બે મત નથી. અમદાવાદના કિરાગા પાસે જગન્નાથ મંદિરની નજીક મહાદેવ ગોશાળાની ૧૨ વર્ષની 'કૌશલ્યા' ગાય જ્યારે માતા બને છે ત્યારે છ સાત મહિના દરરોજનું ૧૮ લીટર દુધ આપે છે. આ ગાયે જુદાજુદા રાષ્ટ્રીય પ્રદર્શનોમાં પ્રથમ આવીને અનેક પુરસ્કારો પણ મેળવ્યા છે. આ ગોશાળાની બીજી છ સાત ગાયો પણ દરરોજનું ૧૧ લીટર જેટલું દુધ આપે છે. આવું જ રાજકોટના પીંડિભાઈ રામાગૃની 'સરિતા' ગાય પણ ૧૮ લીટર દુધ આપે છે. જ્યારે તેમની 'અંસરી' ગાય ૧૮ થી ૨૨ લીટર સુધી દુધ આપે છે. એટલે જર્સી ગાય જ વધુ દુધ આપે છે એ માન્યતા ખોટી છે. દેશભરમાં જર્સી ગાયની જે માંગ છે એ ખોટી રીતે ઉભી થયેલ છે, તે અંગે લોકોને સજાગ કરી દેશી ગાય, ખાસ કરીને ગિર ગાય લેવા ઘટે. જર્સી ગાયના બદલે ગિરગાય, અંસરી, કૌશલ્યા, કાંકરેજી, ગંગોત્રી વિગેરે સ્થાનિક ગાયોની સારી માવજત કરવામાં આવે તો પરદેશી ગાયની જરૂર નથી. અહીં પરદેશી સાંઠથી મિશ્ર જાતી કરવાનો જે અભિગમ છે, તેનાથી પણ સૌથી ઉત્તમ ગાય ગિર ગાય છે. કાંકરેજી કૌશલ્યા, માળવી ગાયોના ઉછેર સારી રીતે થાય એટલું જ જોવાનું છે અને ડેરીના દુધ કરતા આ ગાયોનું તાજુ દુધ ૧૦૦ ટકા શુદ્ધ સોનું છે.

ડેરીના દુધની તપાસ કરતા જાગ્રાપ છે કે સર્વ પ્રકારના દુધ જુદા જુદા ફેટના એકત્રિત કરવામાં આવે છે. આ દૂધને પેકચુરાર્થકર કરીને 'મલાઈ' જે અગન્યનો ભાગ છે અને શરીરના પોષણ માટે ઘણું જરૂરી છે, પણ તે કાઢી લેવામાં આવે છે. આનાથી પડતી ઘટને પૂરી પાડવા પાવડરનું મિશ્રણ કરી ફેટનું પ્રમાણ મેળવવામાં આવે છે. આ પાવડર મિશ્રિત દુધ સ્વચ્છતા વિશેષ છે.

આથી ડેરી ભલે નબે પણ ગ્રામીણ અર્થકારણ અને ગામ વિસ્તારના ઘર ઘરના દૂજાગા વિકસાવવા માટે સરકાર પ્રોત્સાહિત યોજનાઓ ઘડવી જોઈએ અથવા લોકોએ પોતે આ પરંપરાને નૂતન ઢબે વિકસાવવી જોઈએ તો જ ગૌરક્ષા, ગૌ સંવર્ધનને વધુ સમર્થન મળે, આ અંગેનું નીતિ વિષયક આયોજન કરવું ઘટે.

હાલ માનવ વસ્તી વધારાના દરે ઈ. સ. ૨૦૨૦ માં ૧૩૩ કરોડ થશે. આ માટે ૧૮.૬ કરોડ ટન દૂધ ઉત્પન્ન કરવું પડશે. વધુમાં, હાલ પ્રજનન ક્ષમતાવાળી ગાય-બેંસની સંખ્યા ૭ કરોડ જેટલી છે. જે ૨૦૨૦માં ૯ કરોડ થશે, જેને મેળવવા માટે મોટી સંખ્યામાં પાણખૂંટની જરૂર પડશે તેમજ કૃત્રિમ વીર્યદાન માટે અદ્યતન પ્રયોજ શાળાની પણ જરૂર પડશે.

- ગામ વિકાસનો પ્રાણ: 'ગાય' માંથી સાભાર

આરોગ્ય.....

- પેશાબમાં બળતરા થતી હોય તો પાશેર ગાયનું દુધ અને દોઢ પાશેર પાણી ભેગા કરી તેમાં બે ત્રણ તોલા તુલસીના પાનનો રસ નાખીને પીવો.
- પેટ ઉપડે પીડ, તો ફાંકો અજમો - હિમેજ
- લીમકો ગુણ બત્રીશ, હરકે ગુણ છત્રીશ.

: વિજ્ઞાપિ :

'વસુંધરા જ્યોત' માસિક મુખપત્ર આપ નીચે દર્શાવેલ 'વેબ સાઈટ' પર વાંચી શકશો. આપના પ્રતિભાવો આપેલ ઈ-મેઈલ ઉપર મોકલવા નહિ વિનંતી - સંચી શ્રી,

www.vasundharatrust.org
E-mail: vasundharaorg.raj@rediffmail.com

દાનવીર કોણ ?

ચોમાસુ સાડરહે એટલે કડકડતી ઠંડી પડે જ. આવા એક શિયાળામાં ફેટપાથ પર એટલો એક વૃદ્ધ અપેક્ષા સાથે પહેરવા-ઓઢવાનું માંગતો હતો. એક ભાઈએ પોતાનો કોટ ઉતારી આપી દીધો. આપનારને આનંદ થયો. આખી રાત દાનનો મહિમા મનમાં ગાતો રહ્યો. બીજા દિવસે રાત્રે ફરી તેઓ તે સ્મૃત્તેથી પસાર થયા અને જ્યેં કોટ આપ્યો હતો તેની પાસે કોટ ન હતો. તેણે ગુસ્સે થઈ નફરત સાથે પેલા વૃદ્ધને પૂછ્યું કે કોટ કેટલામાં વેચાણો! વૃદ્ધે જવાબ આપ્યો કે, સામે જુઓ પેલી ડોશીને ? તે સાખત તાવમાં પીડાય છે. ઠંડીમાં થયે છે. કોટ મેં તેને પહેરાવી દીધો અને મને મળેલી ભીખમાંથી હું તેની દવા અને ખાવા પીવાની વ્યવસ્થા કરું છું! - સંકલન

એપ્રિલ માસના યાદગાર દિવસો

- તા.૧ : રામ નવમી
- તા.૫ : મહાવીર જયંતી રાષ્ટ્રીય દરિયાઈ દિન
- તા.૬ : હનુમાન જયંતિ
- તા.૭ : વિશ્વ આરોગ્ય દિન
- તા.૧૪ : ડો.આંબેડકર જયંતિ અગ્નિશમન સેવા દિન
- તા.૧૭ : હિમોદિલીયા ડે
- તા.૨૨ : વિશ્વ પૃથ્વી દિવસ
- તા.૨૩ : વિશ્વ પુસ્તક, કોપીરાઈટ દિન
- તા. ૨૪ : પરશુરામ જયંતિ, અખાત્રીજ
- તા.૨૫ : ગાગેશ ચતુર્થી

વસુંધરા ટ્રસ્ટ, રાજકોટ, આર.સી.એચ પ્રોજેક્ટ અંતર્ગત વાંકાનેર તાલુકાના માટેલ ગામે સગર્ભા જાહેનો માટેના હેલ્થ કેમ્પમાં સર્જના બહેનોની તબિબી તપાસ અને સારવાર.

રાજકોટ જિલ્લા જેલની મુલાકાતે ગૌસેવા આયોગ, ગુજરાતના અધ્યક્ષ ડો. વલ્લભભાઈ કથીરિયા, જેલના સુપ્રી. શ્રી વ્યાસ સાથે ડી.વી. મહેતા તથા શ્રીજી ગોશાળાના દાસભાઈ અને ગૌ સેવાનું કાર્ય કરતા કેદીઓ.